

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Orgován István ügyvéd(....) által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt ... I. r., jogtanácsos által képviselt II. r., III. r. alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. március 31-én kelt 10.G.43.230/2013/13. számú ítélete ellen a II. r. alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a II. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint az I. r. alperes, mint hitelező és a III. r. alperes, mint adós 2008. július 31-én 7.000.000 forint összegre kölcsönszerződést kötött.

A szerződés szerint a hitelező a forintban meghatározott kölcsön összegét devizában a által a szerződéskötés napját megelőző második napra, mint teljesítési napra érvényes CHF-re meghirdetett devizavételi árfolyamon tartja nyilván. Az adós a CHF-ben nyilvántartott kölcsön összegét, annak ügyleti kamatait havi ütemezésben a által az esedékesség napjára meghirdetett CHF valutaadási árfolyam figyelembevételével HUF-ban köteles megfizetni. A felek szerződése az árfolyamrést, mint költséget nem tartalmazta.

A kölcsön biztosítékai között feltüntetésre került többek közt az önálló zálogjog és az opciós vételi jog is.

Ugyanezen a napon a felperes és az I. r. alperes között opciós szerződés jött létre a fenti kölcsönszerződés biztosítékaként. A felperes a ... helyrajzi szám alatt nyilvántartott, szám alatt található ingatlanra biztosított vételi jogot az I. r. alperesnek. Az opciós szerződés alapján a kölcsönszerződés felmondását követően az I. r. alperes a II. r. alperest jelölte ki a vételi jog jogosultjának.

A felperes módosított kereseti kérelmében a kölcsönszerződés 4.4. pontja érvénytelenségének, tisztességtelenségének megállapítását és az opciós szerződés érvénytelensége megállapítását kérte. Hivatkozott arra, a kölcsönszerződés 4.4. pontja érvénytelenségét azért kéri, mert fedezetnyújtó volt, a megállapítási kereset jogainak megóvását szolgálja, alperesekkel szemben követelést nem érvényesíthet. Az opciós szerződéssel kapcsolatban kifejtette, a kölcsönszerződés a Hpt. 213.§ (1)

bekezdés c) pontja alapján érvénytelen, ezért az annak biztosítékaul megkötött opciós szerződés is érvénytelen. Eseti döntésre hivatkozott ebben a körben.

Az I. és II. r. alperes a kereset elutasítását kérte. A III. r. alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a 2014. március 31-én kelt 10.G.43.230/2013/13. számú ítéletével megállapította, hogy felperes és az I. r. alperes között 2008. július 31-én kelt 110200/1866/2008/3/O közjegyzői számon létrejött opciós szerződés érvénytelen. Kötelezte alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen a felperesnek 500.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A felperest az államnak külön felhívásra 36.000 forint eljárási illeték megfizetésére, alpereseket az állam javára 756.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, az elsődleges kereseti kérelem kapcsán vizsgálta a Pp. 123.§-ában írtakat, miután a Ptk. 239/A.§-a szerint a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kérelmet csak a szerződésben résztvevő fél terjeszthet elő, a felperes pedig nem volt szerződő fél. A Pp. 123.§-ának feltételei nem állnak fenn, közvetlen jogvédelmi helyzet felperes jogainak megóvására nem áll fenn, így az elsődleges kereseti kérelem elutasítandó volt.

A Ptk. 234.§, illetve az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés c) pontja, illetve a 41/1997. (III.5.) Kormányrendelet 1.§ (1) bekezdése felhívása után az elsőfokú bíróság a „költség” fogalmának vizsgálata kapcsán kifejtette, semmis az a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ide értve a kamatokat járulékokat, valamint ezek éves százalékban kifejtett értékét. A fogyasztó oldalán megjelenő összes költséget fel kell tüntetni a szerződésben. A perbeli szerződés szerint a kölcsön folyósítása vételi árfolyamon történik, a törlesztés pedig eladási árfolyam alapulvételével, ebből következően a fogyasztó oldalán a kölcsönösszeg törlesztéséhez szükségképpen az árfolyamrészről adódó fizetési kötelezettség hárul, így az árfolyamrész olyan költség, melyet a szerződésben fel kellett volna tüntetni, függetlenül attól, hogy a THM szerepel-e vagy sem. Utalt ennek kapcsán a Kúria eseti döntésére. A felek kölcsönszerződése ezt a költséget összegszerűen nem tartalmazta, így a felek kölcsönszerződése a Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja alapján semmis.

Ugyancsak eseti döntésre és felperesi álláspontra hivatkozva utalt arra, az érvénytelen szerződés biztosítására kötött mellékkötelezettségek is érvénytelenek. Ugyanezt kell megállapítani akkor is, ha a felek a szerződés biztosítékaul nem szerződést biztosító mellékkötelezettségben állapodtak meg, hanem önálló szerződést kötöttek. A felek akarata járulékos, csak azért kötötték meg az opciós szerződést, mert az alapul szolgáló kölcsönszerződést is megkötötték. Erre figyelemmel az opciós szerződés érvénytelen, ezt meghaladóan a kereset elutasításának volt helye.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78.§ (1) bekezdése, 81.§ (1) bekezdése és 82.§ (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja alapján felhívása mellett döntött a perköltségviselés tárgyában.

Az ítélet ellen a II. r. alperes fellebbezett. Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte. A szerződéskötésre vonatkozó elsőfokú bíróság által megállapított tényállás, illetve indokolás részbeni ismertetése után kifejtette, az árfolyamrész - hasonlóan az árfolyamváltozáshoz - a kiinduló értékhez képest a másik irányba is elmozdulhat, mely esetben az már nem költségként jelentkezik, hanem ellenkezőleg, megtakarítást eredményez a kölcsön felvevőjének. Fennállhat olyan eset, hogy a vételi és eladási árfolyam megegyezik, ekkor nincs árfolyamrész, ha pedig devizatöbblet, túlkínálat jelentkezik, elméletileg előfordulhat, hogy a vételi árfolyam magasabb az eladási árfolyamnál. Az elsőfokú bíróság által felhívott eseti döntés a jelen ügyre nem alkalmazható, a II. r. alperes pénzügyi vállalkozás, de nem hitelintézet, árfolyam

megállapítására nem jogosult. A II. r. alperes nem saját maga állapította meg az árfolyamokat, az árfolyamrés mértéke a szerződő feleken kívül eső körülmény volt, így az árfolyamrés mértékét sem a felhozott közbenső ítélet, sem a szükségszerű fizetési kötelezettség miatt nem lehet figyelembe venni.

Utalt arra is, a felperesi képviselő jelezte, hogy az eredeti állapot helyreállítását nem kérték, de van elszámolási szándék a felek között. Nem ismert, hogy a felperes a keresetét megváltoztatta-e vagy a jogkövetkezmények tekintetében milyen nyilatkozatot tett, ha az elszámolási szándékát fenntartotta, úgy már ezen okból is az ítélet megváltoztatásának, illetőleg hatályon kívül helyezésének van helye. Utalva a 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 4. pontjára, kifejtette, marasztalásra irányuló kereseti kérelemnek az érvénytelenség jogkövetkezményeit illetően konkrétan kell lennie, önmagában az elszámolási szándék nem minősül konkrét kérelemnek.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan:

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§ (3) bekezdése figyelembevételével az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem korlátai között vizsgálta felül, erre tekintettel az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette.

Fellebbezett rendelkezései vonatkozásában kiemeli, hogy - többek közt a Kúria Gfv.VII.30.078/2013/14. számú határozatában is megjelent kialakult bírói gyakorlatra tekintettel - az 1996. évi CXII. törvény 213.§ (1) bekezdés b) pontja szerint kötelező a szerződésben feltüntetni az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíj mutatót és a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb esetleges költségeket, a c) pont szerint a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés kötelező tartalmi elemeként sorolja fel a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét. A vételi és eladási árfolyamok alkalmazásából eredően teher olyan költségnek minősül, amit a Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja szerint a szerződésben fel kell tüntetni.

Mindezek folytán az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg - bár az ítéletének rendelkező részében ez elírással szerepel - hogy az árfolyamrészt, mint költséget nem tartalmazó kölcsönszerződés semmissége folytán az azt biztosító 2008. július 31-én kötött opciós szerződés érvénytelen, figyelemmel az általa is felhívott Pfv.VI.20.902/2007. (BH.2009.46.) határozatra.

Az opciós szerződés járulékos jelleggel kapcsolódik a kölcsönszerződéshez, azt nyilvánvalóan a kölcsönszerződésre figyelemmel kötötték.

A fellebbezésben felhozottakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla utal arra, a fellebbező által említett példa csupán elméletinek tekintendő. A per eldöntése szempontjából lényegi különbséget nem jelent, hogy pénzügyi vállalkozás vagy hitelintézet kötötte a szerződést. A részbeni permegszüntetés, illetve részbeni keresetelutasítás folytán a fellebbező fél további felvetései nem képezték a másodfokú felülvizsgálat tárgyát.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett rendelkezései tekintetében a Pp. 253.§ (2) bekezdése alkalmazásával - az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintve - helybenhagyta.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése és 239.§-a alapján rendelkezett az eredménytelenül fellebbező II. r. alperes terhére felperes másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltsége megtérítéséről, melynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése alapján

mérlegeléssel állapította meg, mérsékelt összegű másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a II. r. alperest a felperes javára.

A fellebbezés elbírálása a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül történt.

, 2015. október 7. napján

. Gál Judit s. k.

a tanács elnöke

Dr. Molnár József s. k.

előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.

bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana

tisztviselő